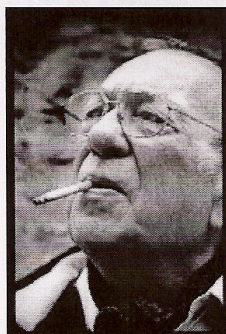

Kunst- en vliegwerk: Piet De Groof

sv | Piet De Groof

Brussel 08:28 | 11-02-2008 De situationisten waren de vaders van de punks: ze waren anti-alles, schopten wild om zich heen en ontregelden het openbare leven met hun acties. Een van hen was Piet De Groof, alias Walter Korun: in het dagelijks leven een keurige beroepsmilitair. Huh?

Piet De Groof werd geboren in 1931 en bracht het, na een briljante studie aan de Koninklijke Militaire School, tot luchtmachtgeneraal. Dat hij parallel aan zijn militaire carrière ook op een geëngageerde en gedreven manier contact had met de kunst en de kunstenaars van zijn tijd, kan misschien wat vreemd klinken. Maar het maakt het er niet minder boeiend op. Een gesprek met de *squadron leader*, alias situationist eerste klas.

Het kleine poëzietijdschrift Taptoe en de gelijknamige Brusselse galerie gingen tegen de stroming in, maar tegelijk hebben ze ongetwijfeld een stempel op het artistieke en creatieve gebeuren in ons land gedrukt. U lag er aan de basis van.

Piet De Groof: "Na een halve eeuw vind ik wat wij deden, ergens nogal studentikoos. Maar wél met durf. De toestand was dat veel beginnende schrijvers niet bij gevestigde tijdschriften aan de bak kwamen. Een jonge kerel van niemendal moest niet proberen bij het Nieuw Vlaams Tijdschrift binnen te raken, om er maar een te noemen. Hetzelfde probleem hadden de plastische kunstenaars. Het is een rare wereld, hoor. Ik zal eens iets vertellen over de Cobra-beweging in de jaren 1948-'51. Hun tijdschrift had in België acht abonnees en in feite hebben ze nooit grote tentoonstellingen georganiseerd. De schilder Maurice Wyckaert bijvoorbeeld, die in Brussel woonde, er actief was als kunstenaar en ook lid was van de Academie, had nooit van Cobra gehoord. Of neem nu Les Ateliers du Marais, die men er ook wou bijseuren. Dat was een kleine kunstenaarscommune met een drukpers en wat ateliers, maar die heeft geen enkele invloed gehad op de carrière van de anderen."

Hebben de mensen van Cobra in Brussel Taptoe 'gebruikt' om zelf meer uitstraling te krijgen?

De Groof: "Dat is achteraf gebeurd. En uiteindelijk is dat de boeiendste periode geweest. Een beweging als Jeune Peinture... – de jongste van de groep was Alechinsky, maar iemand als Wyckaert was toen nog te jong om er bij te geraken. Jeune Peinture heeft ook maar drie jaar bestaan. Zeer intens als beweging, maar heel kortstondig." "Ten tijde van Cobra zijn er nooit schilderijen op groot formaat gemaakt, of althans heel weinig. Waarom? Omdat de werken met de trein, onder de arm, meegenomen moesten kunnen worden. Zelfs de eerste werken van Alechinsky waren kleine gravures."

Vliegtuig

Dat alles – en nog veel meer – kunt u ontdekken in *Piet De Groof, le général situationniste*. Door het doen en laten van de verschillende artiesten te volgen, krijgen we humor voorgeschoteld, merkwaardige anekdotes, wetenswaardigheden die geen enkele kunstminnaar onberoerd laten. Een greep uit de kunstenaars die de revue passeren: Christian Dotremont, Pierre Alechinsky, Asger Jorn, Maurice Wyckaert, Hugues C. Pernath, Roel D'Haese. Het zal ook niemand verwonderen dat de gedreven kunstkenner en squadron leader Piet De Groof naast boeiende analyses over schilderkunst in dit werk het moderne vliegwezen, met name de jachtvliegtuigen, niet aan zijn scherpe kennersblik laat ontsnappen. Maar de kunst, de literatuur en de nooit eerder gepubliceerde foto's en illustraties nemen het voortouw.

De bourgeoisie geattaqueerd

In 1958, het Expo-jaar, organiseerde Piet De Groof als een echte strateeg een raid op het prestigieuze (maar o zo ingedommelde) congres van de Association Internationale des Critiques d'Art (AICA).

De eerbiedwaardige AICA was voor de Internationale Situationniste (I.S.) zowat de verpersoonlijking van wat zij bestreden: de burgerlijke, saaie en ongevaarlijke kunst die in de greep was van de kunsthandel. Het begon al de dag voordien, waarbij de vriendin van De Groof en de vrouw van Maurice Wyckaert de hele nacht lang de verbouwde en slaperige critici op hun hotelkamer opbelden en hun het virulente pamflet van de Internationale Situationniste voorlezen. Hierin werden de AICA-leden in onwaarschijnlijk brutale bewoordingen de huid volgescholden voor hun houding tegenover de avant-garde. 's Anderendaags werd dan een poging ondernomen om de pamfletten (onder meer ondertekend door Walter Korun, Asger Jorn en de filosoof Guy Debord) van op het dak van een aanpalend gebouw over de hoofden van de critici te laten neerdwarrelen. Het plan mislukte... omdat vliegenier De Groof de richting van de wind verkeerd had ingeschat! Er moest dus tot ingrijpende actie overgegaan worden. Wilfried De Groof, broer van Piet en eveneens militair, drong de zaal in het Brusselse Pershuis binnen en strooide kwistig de pamfletten rond. De plechtige openingszitting in aanwezigheid van

minister Renaat Van Elslande was uiteraard amper beveiligd. Tegen de tijd dat iemand reageerde, was hij de zaal weer uit, achtervolgd door de bekende criticus Robert Delevoy en twee Brusselse politieagenten. De atletische jongeman had moeiteloos zijn achtervolgers van zich kunnen afschudden. Toch verkoos hij in de auto van zijn broer te springen. Door de verkeersdrukke kon die niet weggrijden voordat de agenten zijn nummerplaat genoteerd hadden.

Terug in Kleine Brogel werd Piet De Groof uiteraard op het matje geroepen. Gezien zijn stevige alibi (hij was van wacht geweest op de basis en zijn collega-piloten bevestigden zijn aanwezigheid op de basis) en de onwaarschijnlijke link tussen een luchtmachtpiloot en het zootje artistiek ongeregeld van de I.S., werd hij na maanden van geregelde verhoren buiten verdenking gesteld.

::: *Piet De Groof, le général situationniste, uitg. Allia, 299 blz., 15 euro*

Freddi Smekens & Yves De Vresse © Brussel Deze Week